

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 204/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], štátneho občana [REDACTED], zastúpeného V4 Legal, s. r. o., Tvrdého 783/4, Žilina, v mene ktorej koná advokát Ing. Mgr. Miroslav Šperka, LL.M., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 S 30/2014-44 z 30. apríla 2015 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso 62/2015 z 28. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 S 30/2014-44 z 30. apríla 2015 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžso 62/2015 z 28. septembra 2016, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 66 odsek 1 Dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.. 10Sžso/62/2015 zo dňa 28. 09. 2016 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 3S/30/2014 zo dňa 30. 04. 2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.. 10Sžso/62/2015 zo dňa 28. 09. 2016 a rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn.: 3S/30/2014 zo dňa 30. 04. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu k rukám jeho právneho zástupcu.“

2. Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a k nej pripojených listín, sťažovateľ sa ako žalobca (spolu s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako žalobcami v 2. a 3. rade) domáhal v konaní pred krajským súdom sp. zn. 3 S 30/2014 proti Sociálnej poisťovni (ďalej len „žalovaná“) preskúmania zákonnosti rozhodnutí ústredia žalovanej č. 17485-3/2014-BA zo 6. februára 2014 a č. 17626-2/2014-BA z 28. januára 2014 v spojení s rozhodnutiami pobočky žalovanej vo Svidníku č. 5920-9/2013-SK a č. 5920-32/2013-SK zo 4. novembra 2013. Žalovaná týmito rozhodnutiami rozhodla podľa § 178 ods. 1 písm. a) bodu 1 a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), že žalobcom v 2. a 3. rade ako zamestnancom sťažovateľa podnikajúceho pod obchodným menom [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ], zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy, a to žalobcovi v 2. rade 5. júna 2013 a žalobcovi v 3. rade 8. marca 2013. Vydaniu týchto rozhodnutí predchádzala kontrola žalovanej u sťažovateľa, ktorá bola vykonaná na podnet poľskej inštitúcie sociálneho zabezpečenia, podľa ktorej v posledných rokoch vznikli firmy,

ktoré sprostredkujú pre poľských občanov zamestnanie v iných členských štátoch, ktorých cieľom nie je skutočný výkon zamestnania, ale vyhybanie sa plateniu odvodov na sociálne zabezpečenie v [REDACTED]. Kontrolou vykonanou 12. marca 2013 na preverenie sídla zamestnávateľa a reálneho výkonu činnosti zamestnancov bolo zistené, že v mieste registrovaného sídla podľa živnostenského oprávnenia sa kancelária ani prevádzka sťažovateľa nenachádza, svoje činnosti riadi prevažne z miesta bydliska v [REDACTED]. Podľa vyjadrenia sťažovateľom ako zamestnávateľom poverenej osoby, predmetom činnosti zamestnávateľa je doručovanie letákov a prieskum verejnej mienky, pričom fond pracovného času zamestnancov je 5 – 10 dní za mesiac. Žalovaná z toho vyvodila, že sťažovateľ nespĺňa základné kritériá registrovaného sídla, ktoré je rozhodujúce pre príslušnosť k právnym predpisom sociálneho zabezpečenia.

3. Sťažovateľ svoju žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovanej odôvodnil nezákonnosťou kontroly, porušením procesných pravidiel a dvojinštančnosťou konania, ako aj tým, že rozhodnutia boli vydané po uplynutí zákonnej 60-dňovej lehoty určenej pre rozhodnutie.

4. Krajský súd rozsudkom č. k. 3 S 30/2014-44 z 30. apríla 2015 žalobu sťažovateľa zamietol, konanie o žalobe žalobcov v 2. a 3. rade zastavil pre oneskorenosť a náhradu trov konania účastníkom nepriznal. Zamietnutie sťažovateľovej žaloby odôvodnil tým, že sťažovateľ žalobou namietal iné porušenie než porušenie svojich subjektívnych práv, a to porušenie práv zamestnancov – žalovaných v 2. a 3. rade. Sťažovateľom tvrdené procesné pochybenia krajský súd nezistil. Hoci rozhodnutia skutočne neboli žalovanou vydané v 60-dňovej lehote, táto okolnosť nemá vplyv na ich zákonnosť, pretože subjektívne práva sťažovateľa rozhodnutiami žalovanej porušené neboli (v sťažovateľovej žalobe bolo namietané iba porušenie subjektívnych práv žalobcov v 2. a 3. rade) a postup žalovanej bol zákonný, krajský súd žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie sťažovateľ i žalobcovia v 2. a 3. rade.

5. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 10 Sžo 62/2015 z 28. septembra 2016 zmenil rozsudok krajského súdu tak, že žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania

nepriznal. Na základe výsledkov kontroly dospel k názoru, že sídlo sťažovateľa uvedené vo výpise zo živnostenského registra nespĺňa základné kritériá sídla spoločnosti. Hoci sťažovateľ predložil formálne doklady (pracovnú zmluvu, mzdový list, výplatné pásky a evidenciu dochádzky), nepredložil doklady preukazujúce reálny výkon práce žalobcov v 2. a 3. rade, z ktorých by bolo zrejmé, že vykonávali prácu na určenom mieste. Najvyšší súd konštatoval, že jednou z rozhodujúcich skutočností na určenie miesta výkonu činnosti, a teda i na posúdenie a určenie príslušnosti k právnym predpisom sociálneho zabezpečenia je určenie registrovaného sídla alebo miesta podnikania, pretože iba ak osoba pracujúca vo viacerých členských štátoch nevykonáva podstatnú časť činnosti v členskom štáte bydliska, uplatňujú sa právne predpisy členského štátu, v ktorom má zamestnávateľ registrované sídlo alebo miesto podnikania. Aj podľa názoru Súdneho dvora Európskej únie (Planzer Luxembourg Sarl C-73/06) určenie miesta sídla hospodárskej činnosti predpokladá zohľadnenie súhrnu faktorov, medzi ktorými sa v prvom rade nachádza sídlo, miesto ústredia, miesto stretnutia riadiacich osôb spoločnosti a miesto, obvykle totožné, v ktorom sa rozhoduje o všeobecnej podnikovej politike. V prípade, že zamestnávateľ nespĺňa podmienky registrácie sídla alebo miesta podnikania, nemôže sa na zamestnancov uplatňovať legislatíva štátu, v ktorom má zamestnávateľ registrované sídlo alebo miesto podnikania, čo je vzhľadom na výsledky kontroly aj tento prípad. Vzhľadom na výsledky kontroly preverenia reálneho výkonu činnosti zamestnancov vykonanej u sťažovateľa nebolo preukázané, že žalobcovia v 2. a 3. rade vykonávali činnosť ako zamestnanci na území Slovenskej republiky, a preto nemôžu podliehať slovenským právnym predpisom.

6. Rozsudok krajského súdu č. k. 3 S 30/2014-44 z 30. apríla 2015 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžso 62/2015 z 28. septembra 2016 nadobudol právoplatnosť 23. novembra 2016.

7. Sťažovateľ sťažnosť na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 3 S 30/2014-44 z 30. apríla 2015 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžso 62/2015 z 28. septembra 2016 odôvodnil tým, že obe rozhodnutia sú svojvoľné, sú založené na nedostatočne zistenom a nesprávne vyhodnotenom skutkovom

stave v otázke sídla sťažovateľa a reálneho výkonu práce žalobcov v 2. a 3. rade na území Slovenskej republiky. Navyše, rozhodnutia sú nedostatočne odôvodnené, najmä pokiaľ ide o individuálne okolnosti zamestnávania žalobcov v 2. a 3. rade. Súd sa nevysporiadali primerane s argumentáciou sťažovateľa, ktorá má pre vec podstatný význam. Sťažovateľ poukázal i na súdnu prax najvyššieho súdu, ktorý v inej veci považoval obdobné rozhodnutie správneho orgánu za nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné, čo viedlo k jeho zrušeniu (sp. zn. 10 Sžo 24/2015 z 27. apríla 2016).

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Podľa § 53 ods. 3 prvej vety zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

13. Ako už bolo uvedené, rozsudok krajského súdu č. k. 3 S 30/2014-44 z 30. apríla 2015 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžso 62/2015 z 28. septembra 2016 nadobudol právoplatnosť 23. novembra 2016. Sťažovateľ svoju sťažnosť datovanú 19. januára 2017 doručil ústavnému súdu 31. januára 2017 a na poštovú prepravu ju odovzdal 30. januára 2017.

14. Dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu sťažovateľovi uplynula 23. januára 2017, teda prv než sťažovateľ podal ústavnému súdu svoju sťažnosť. Z tohto dôvodu musel ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako oneskorenú.

15. Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2017